

Asia: YM008:00/2015, YM029:00/2016

Luonnos hallituksen esitykseksi (ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittaminen)

1. Hallituksen esityksen yleisperustelut

Yleiset kommentit lupamenettelyjen yhteensovittamista koskevista lakiehdotuksista

Yleisesti Energiateollisuus ry (ET) näkee esityksen kannatettavaksi. Esityksen tavoitteet ovat keskeisiä ennakovalvonnan toimivuuden ja sujuvuuden näkökulmasta.

Esityksen mukainen yhteensovittaminen edellyttää kattavan ja kaikkien viranomaisten käytettävissä olevan yhteisen sähköisen asiointijärjestelmän luomista. Sähköisen järjestelmän tulee kattaa kaikki lupahakemusvaiheet toiminnanharjoittajan, viranomaisten ja muiden osallisten näkökulmasta. ET näkee, että TEM-vetoisen Luvat ja valvonta -hankkeen tavoitteet vastaavat hyvin tähän tarpeeseen, minkä vuoksi hankkeen eteneminen on ensiarvoisen tärkeää. ”Sähköinen yksi luukku” voi sujuvoittaa sekä ennako- että jälkivalvontaa hyvin merkittävästi mm. korvaamalla manuaalista koordinoitua mahdollisimman pitkälle, hyödyntämällä eri tietokantojen tietoja hakemuksen pohja-aineistona sekä yhdistämällä raportoitavat tiedot kaikkia tahoja palvelevaksi kokonaisuudeksi.

Lausunnolla oleva esitys on oikeansuuntainen, mutta ei riittävä.

Ennako- ja jälkivalvonnassa on edelleen kehitettävä valvontatietojen ja hakemusaineistojen laajaa käyttöä eri menettelyissä hallinnonrajoista riippumatta. Yhden luukun -periaatteen ajatus on tuotava hallinnon yleiseksi periaatteeksi siten, että yhteensovittamista voidaan parantaa kaikkien lupien, ilmoitusten ja rekisteröintien osalta eikä erillistä valintaa yhteensovittamisen osalta tarvitse tehdä. Hakijan kannalta tietyissä rekisteröinneissä (esim. pienten polttolaitosten rekisteröinti) ja ilmoituksissa (kemikaalilainsäädännön mukainen ilmoitus palo- ja pelastusviranomaiselle) ilmoitetaan laajasti tietoja, ja ko. menettelyt voisivat olla yhteensovitettavissa esim. laitoksen rakennuslupan kanssa. Vähintäänkin viranomaiselle toimitetut tiedot tulee olla suoraan käytettävissä toisessa menettelyssä.

Lainsäädäntöä on kehitettävä edelleen siten, että lakien aineellista päällekkäisyyttä poistetaan. Ympäristölupa ja kemikaalilainmukainen lupa/ilmoitus ovat aineellisesti päällekkäistä sääntelyä esim. polttoöljyjen varastointiin osalta. Näiltä osin ei ole riittävä, että menettelyjä yhteensovitetaan esityksen mukaisesti, vaan tilanteen korjaaminen edellyttää lakimuutoksia. ET:n näkemyksen mukaan kemikaalien varastointia ja käsittelyä koskevat määräykset voitaisiin kokonaisuudessaan käsitellä kemikaalilainsäädännössä ja sen mukaisissa ennakko- ja jälkivalvontamenettelyissä.

ET näkee myös, että jatkossa MRL:n mukaisia kaavaratkaisuja tulisi voida yhteensovittaa paremmin ympäristöllisten ennakkovalvontamenettelyjen kanssa. Näitä MRL:n mukaisia kaavaratkaisuja ovat esim. uudet asemakaavat tai kaavapoikkeukset tiettyä hanketta varten.

Yleiset kommentit YVA- ja lupamenettelyjen yhteensovittamista koskevista lakiehdotuksista

YVA-menettelyn yhteensovittaminen lupamenettelyyn on myönteistä hankkeen kokonaisluvituksen sujuvoitumisen kannalta. Nykyisin YVA-menettely on täytynyt aloittaa hyvissä ajoin, jo hankkeen suunnittelun alkuvaiheessa, jotta on voitu varautua YVA-menettelyn (ja sitä seuraavan luvituksen) viemään aikaan suhteessa tavoiteltuun hankkeen käynnistysajankohtaan. YVAN varhainen vaihe ja erillisuus lupamenettelystä ovat saattaneet tarkoittaa selvitysten tarkentamistarpeilta siirryttäessä lupavaiheeseen.

Esitetty yhteensovittaminen todennäköisesti lyhentää kokonaisluvitusaikaa ja mahdollistaa YVA-menettelyn aloittamisen hankkeen suunnittelun myöhemmässä vaiheessa. Esitys tähtää samojen selvitysten käytettävyyteen sekä YVA-menettelyssä että luvituksessa. Tämä on tärkeä tavoite. Samalla selvitykset voisivat parhaimmallaan kohdistua nykyistä enemmän ainoastaan merkittäviin vaikutuksiin sekä luvituksen kannalta oleellisiin kysymyksiin.

ET näkee kuitenkin valitettavana sen, että esitys jättää nykyisen kaltaisen YVA-ohjelmavaiheen edelleen pakolliseksi. YVA-ohjelmassa yksi keskeinen ajatus on ollut vaihtoehtojen valinnasta ja määrittelystä päättäminen, mille ei ole tarvetta esityksen mukaisessa hankkeessa, jolle ei ole esityksen mukaan ”sijainnin, laajuuden ja teknisten ominaisuuksien kannalta muuta toteuttamiskelpoista vaihtoehtoa”. YVAN ja luvan edellyttämistä selvityksistä voitaisiin sopia neuvottelemalla YVA-ohjelman sijaan.

YVA-selostuksen ja ympäristöluvan yhteiskuulemista koskevaksi kuulemisajaksi esitetään 45-60 päivää (YSL 44 a §). Muutoin lupien yhteiskäsittelyssä voitaisiin käyttää 30 päivän kuulemisaikaa. ET

näkee, että YVA-selostuksen mukanaolo ei edellytä kuulemisajan pidentämistä esityksen mukaan, vaan tässäkin tapauksessa riittävä aika on 30 päivää.

2. Hallituksen esityksen vaikutukset

Pyydämme erityisesti arvioimaan esitettyjä taloudellisia vaikutuksia suhteessa lausunnonantajan omaan asemaan.

Esityksen mukaisena yhteensovittaminen käyttö voi jäädä vähäiseksi ja siten myös positiiviset vaikutukset vähäisiksi. Esityksen mukainen yhteensovittaminen edellyttää lupien samanaikaista vireilläoloa. Erityisesti uusien toimintojen osalta ympäristölupaa tulnaisiin todennäköisesti edelleen hakemaan suunnitellun varhaisemmassa vaiheessa kuin kemikaalilainsäädännön mukaista lupaa tai rakennuslupaa. Sen sijaan joissain muutoshankkeissa ympäristöluvan, kemikaalilainsäädännön mukaisen luvan ja rakennusluvan hakeminen samanaikaisesti voi olla mahdollista. Tällaisissa muutoshankkeissa mm. esisuunnittelu, laitehankinnat ja toteutussuunnittelu on mahdollista tehdä kokonaisuudessaan ennen lupien hakemista.

Onko esityksessä jäänyt joitakin olennaisia vaikutuksia huomioimatta? Jos on, niin mitä?

-

Minkälaisiin tilanteisiin arvioitte lupahakemusten tai YVA- ja lupamenettelyn yhteensovittamisen käytännössä soveltuvan?

Luvan ja YVAn yhteensovittaminen soveltuu erinomaisesti olemassaolevan toiminnan muutos- ja laajennushankkeisiin, joissa ei ole sijaintivaihtoehtoja.

3. Kommentit pykäläehdotuksiin ja niiden perusteluihin (ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittaminen)

- Yhteensovitettavat lupamenettelyt (1-4 §)

-

- Yhteensovittava viranomainen (5 §)

-

- Hakijan neuvonta (6 §)

-

- Yhteensovittamisen aloittaminen ja keskeyttäminen (7 ja 13 §)

-

- Määräajat käsittelyvaiheille (8, 12 §)

ET näkee oikeasuuntaisena askeleena sen, että lakiesitys edellyttää tavoitteellisen käsittelyajan määrittämistä ja arvion antamista päätösten antamisajankohdasta. Käsittelyajat ovat kuitenkin aluehallintovirastoissa edelleen pitkiä ja jopa pidentyneet siitä huolimatta, että mm. YSL:n

mukaisista määräaikaistarkistuksista on luovuttu. ET näkee tärkeänä, että hallinto tavoittelee sitovia enimmäiskäsittelyaikoja, mikä lisää luvituksen ennakoitavuutta ja tulevan LUOVAn palvelutasoa.

- Hakemusten täydentäminen (9 §)

-

- Lupahakemuksista kuuleminen (10-11 §)

-

- Lupapäätösten antaminen (14-15 §)

-

- Lupamaksut (16 §)

-

- Voimaantulo (17 §)

-

- Ympäristönsuojelulain 47 c §, vesilain 11:1, luonnonsuojelulain 72 a §, maa-aineslain 4 c §, maankäyttö- ja rakennuslain muutokset, kaivoslain 40 a § ja kemikaaliturvallisuuslain 104 e §

-

- Ympäristönsuojelulain 47 b §, vesilain 12 a § sekä luonnonsuojelulain 72 b ja 61.5 §

-

4. Kommentit pykäläehdotuksiin ja niiden perusteluihin (YVA- ja lupamenettelyn yhteensovittaminen)

- YVA- ja lupamenettelyn yhteensovittaminen (YVA-laki 5 §, 22 a.1 ja 25 §)

-

- Ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta ja lupahakemuksesta kuulemisen yhdistäminen (YVA-laki 22 a.2 ja 27 §, ympäristönsuojelulain 44 a §, vesilain 11 a §)

-

5. Muut kommentit

Voitte kirjoittaa tähän mahdolliset muut kommentit esityksestä

Yhteensovittavan viranomaisen resurssointi on järjestettävä siten, että viranomaiselta edellytettävien tehtävien hoitaminen ei aiheuta viivettä kokonaisuuden käsittelyyn. On huolehdittava siitä, että menettely tosiasiaa nopeuttaa luvituksen kokonaisuutta.

Lettojärvi Heidi
Energieoteollisuus ry